

# ԻՆՉՈՐՒ ԱՅՍ ՊԱՀԻՆ ՄՏԱԾԵԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

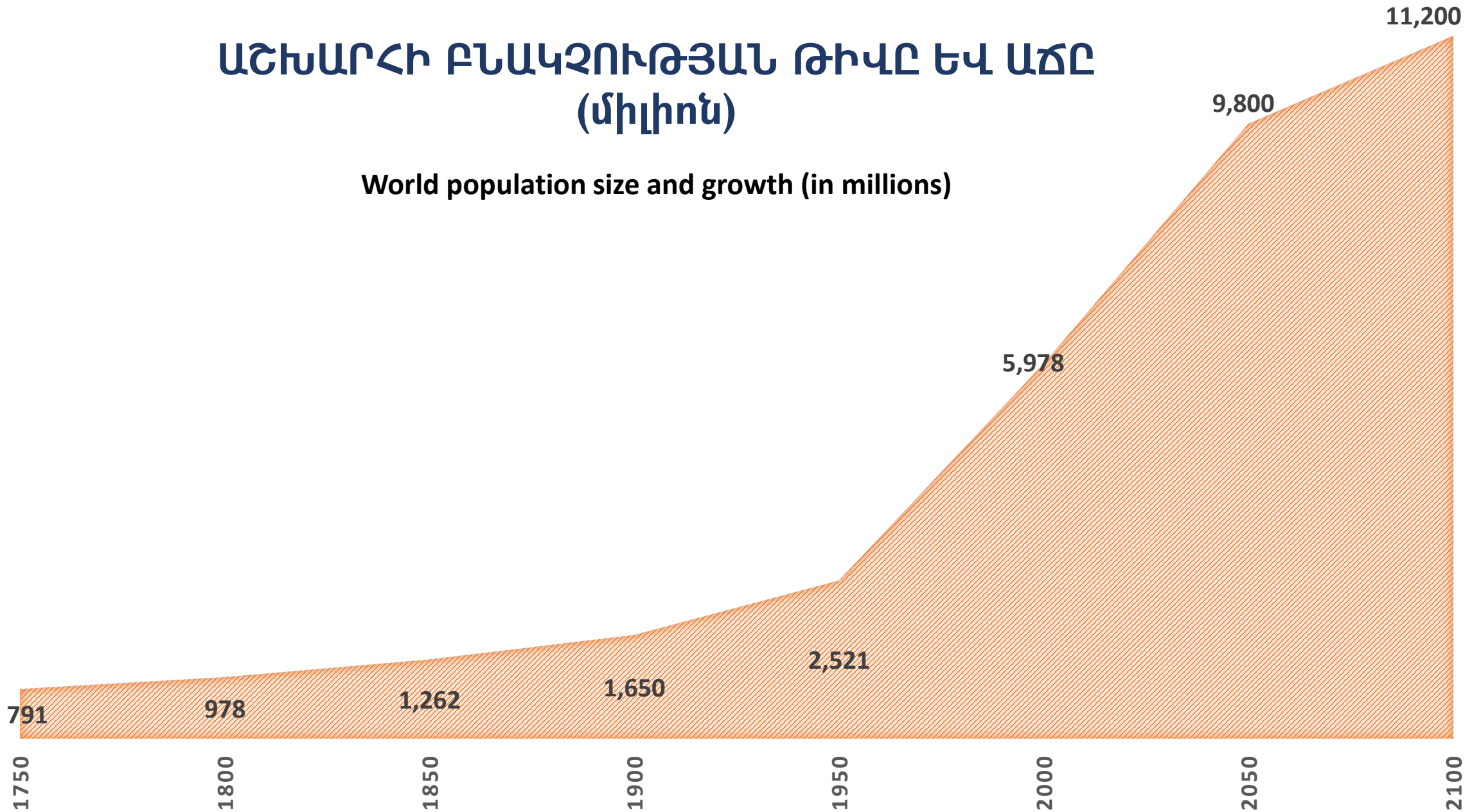
- Համարվում է, որ մարդու ներկայիս տեսակը (այսինքն *homo sapiens*-ը) Երկիր մոլորակի վրա ի հայտ է եկել **մոտավորապես 200 000-ից 300 000 տարի առաջ**:
- Վերջին 10-15 հազար տարվա ընթացքում, մասնավորապես, մեր տեսակը ականատես է եղել շատ տեխնոլոգիական և սոցիալական նորարարությունների, ինչպիսիք են **գյուղատնտեսությունն ու ուրբանիզացիան**:
- Այդ շրջանում մենք դարձանք մոլորակի **գերիշխող տարածված** կենսաձևը: Շատ գիտնականներ վերջին 10 000-15 000 տարին որակում են որպես **Anthropocene կամ «մարդու դարաշրջան»**:

~15 000 տարի առաջ՝ 1-10 միլիոն բնակիչ (ասենք 5՝  
միլիոն)

10,000 BC 8000 6000 4000 2000 AD 1 1000 2000

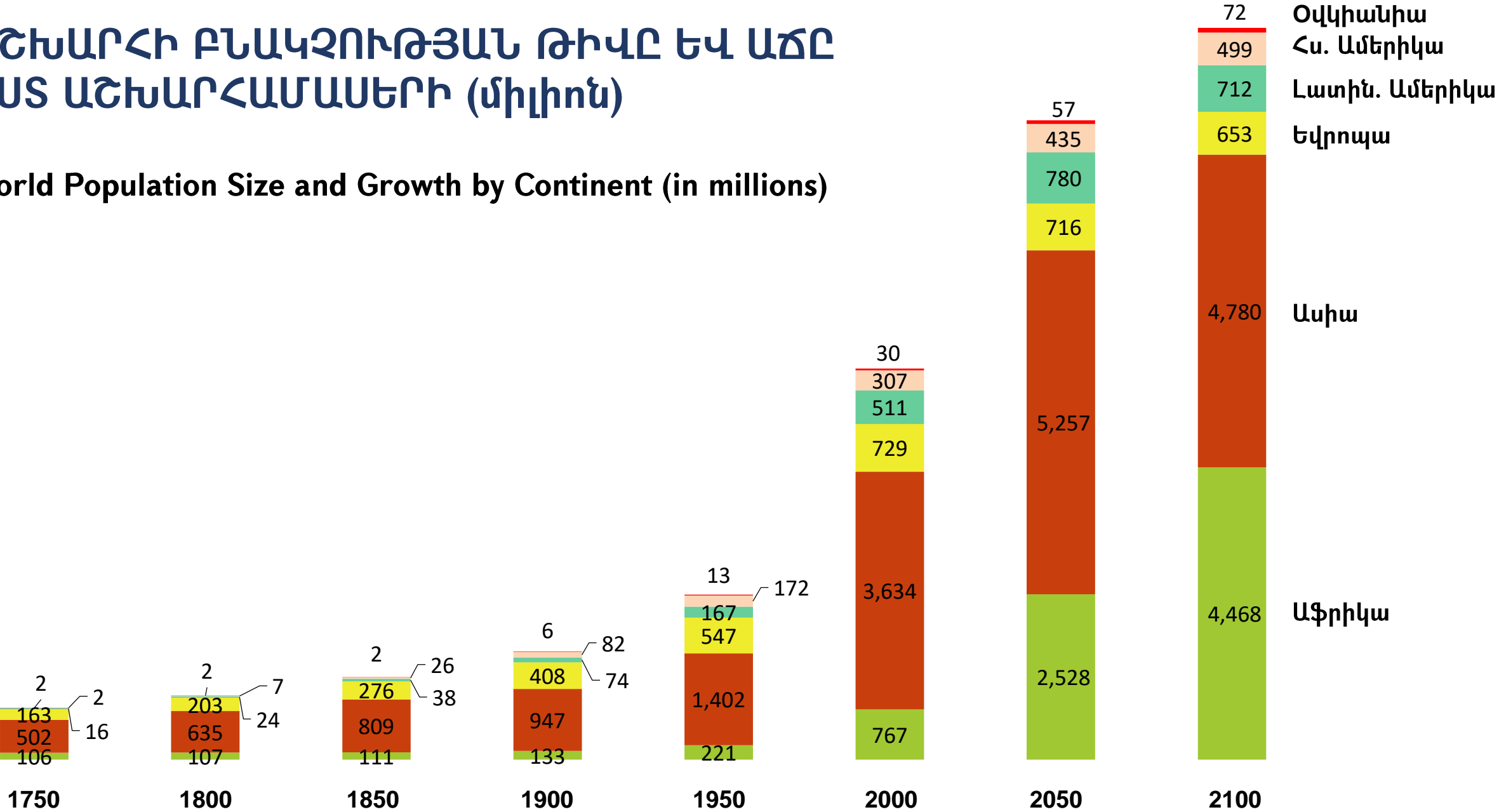
# ԱՇԽԱՐՀԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԹԻՎԸ ԵՎ ԱՃԸ (միլիոն)

World population size and growth (in millions)



# ԱՇԽԱՐՀԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԹԻՎԸ ԵՎ ԱՃԸ ԸՍՏ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՍԵՐԻ (միլիոն)

World Population Size and Growth by Continent (in millions)



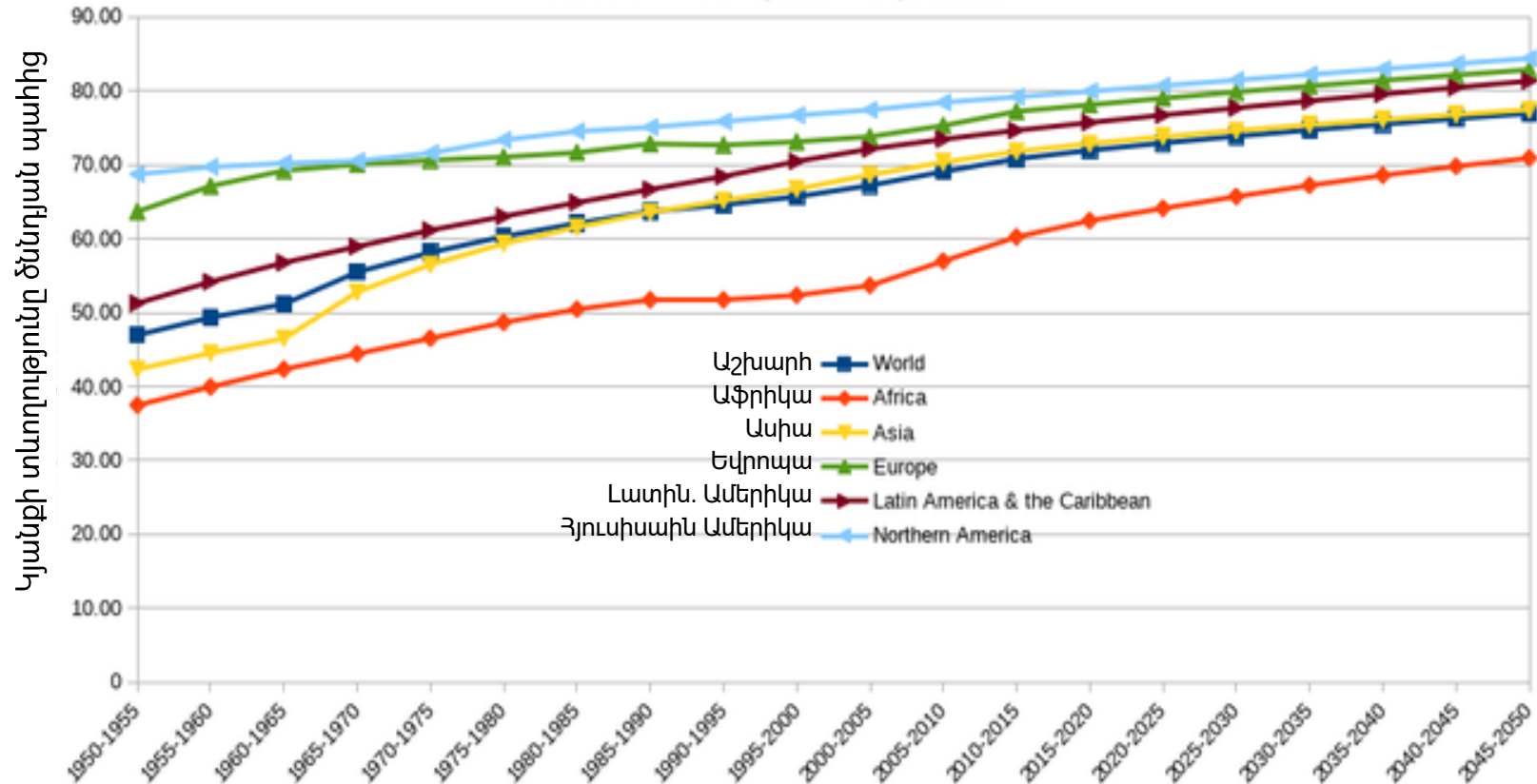
Source: United Nations, Probabilistic Population Projections based on the World Population Prospects: The 2017 Revision. <https://esa.un.org/unpd/wpp/>

# ԻՆՉՈՐԻ ԱՅՍ ՊԱՀԻՆ ՄՏԱԾԵԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

- Մենք նաև սկսել ենք ավելի երկար ապրել:
- Մարդկության պատմության մեծ մասի ընթացքում կյանքի տևողությունը մոտ **30-40 տարի** էր:
- Այսօր համաշխարհային միջին ցուցանիշը կազմում է **ավելի քան 70 տարի**:
- Մեր երկարակեցությունը կավելանա գիտության և բժշկության նոր ձեռքբերումներին զուգընթաց:
- Ամենազգալի փոփոխությունները տեղի ունեցան **20-րդ դարում**:

Կյանքի տևողությունը ըստ տարածաշրջանների 1950-2050

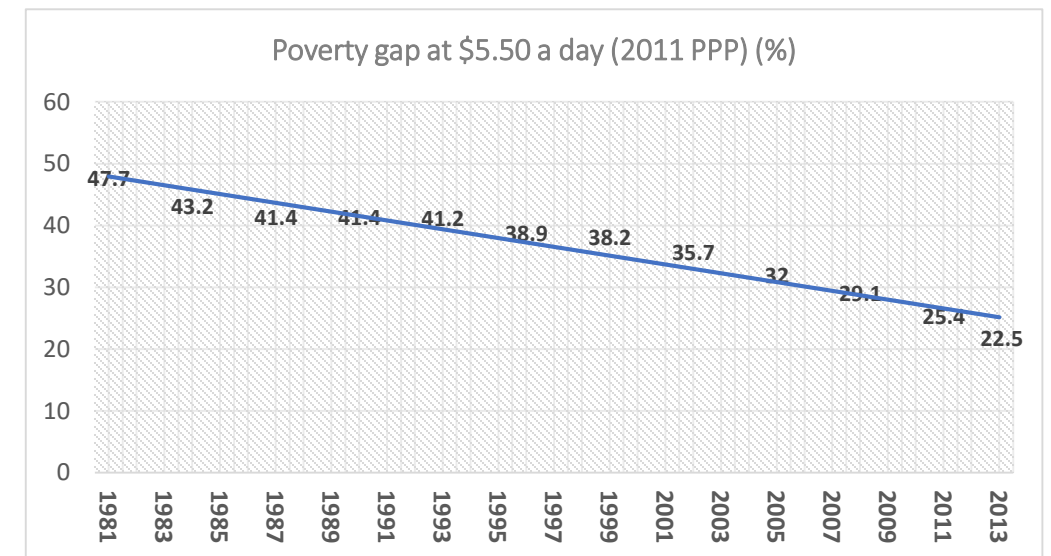
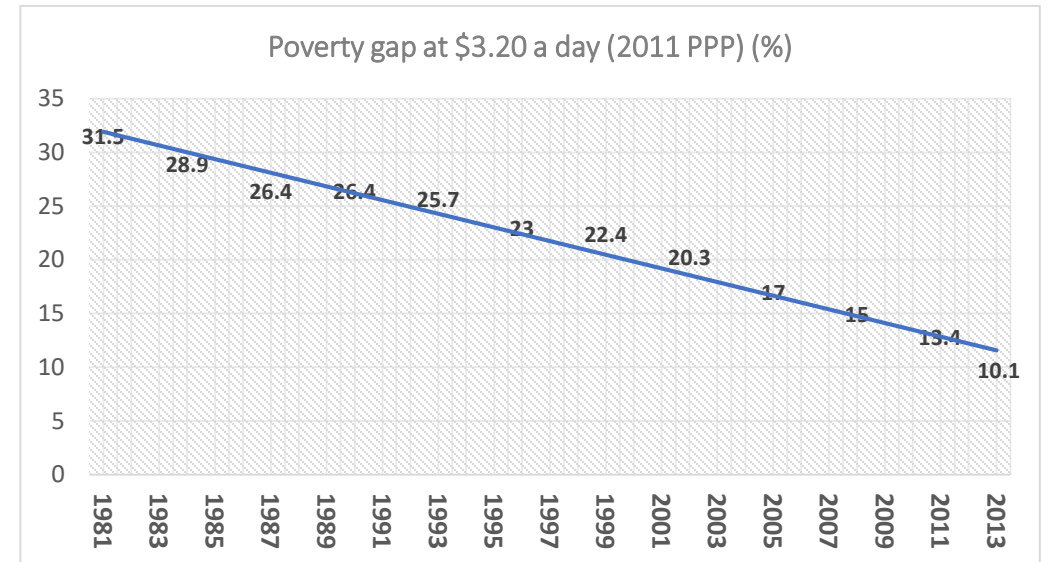
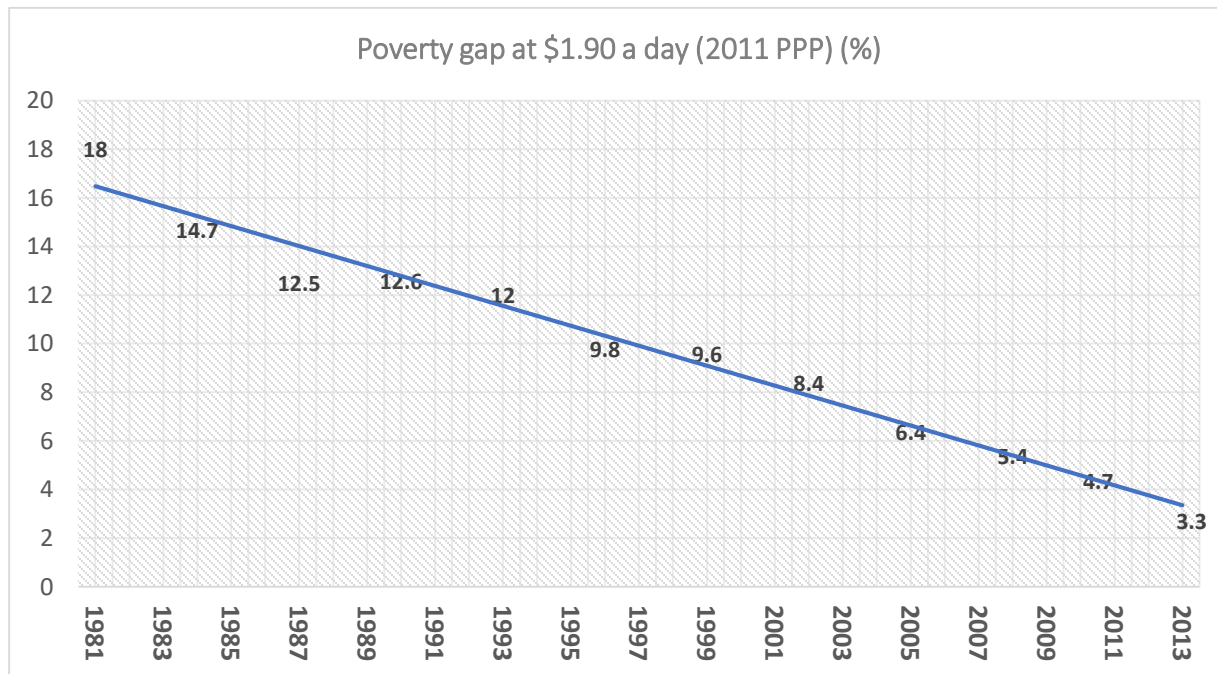
Source: UN World Population Prospects, 2017



# ԻՆՉՈՐԻ ԱՅՍ ՊԱՀԻՆ ՄՏԱԾԵԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Պատմական տեսանկյունից տեղի է ունեցել տնտեսական աճ:  
Մարդկանց կյանքը տնտեսապես բարելավվել է:

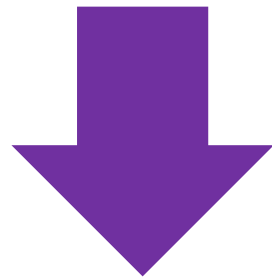
Ցուցանիշներից մեկը աղքատության մակարդակի նվազումն է  
բոլոր առումներով՝ գնաճը և կենսապահովման ծախսերը  
հաշվի առնելով:



Այսպիսով՝ **բնակչությունը** հասել է **ռեկորդային բարձր ցուցանիշի** և **շարունակում է աճել**

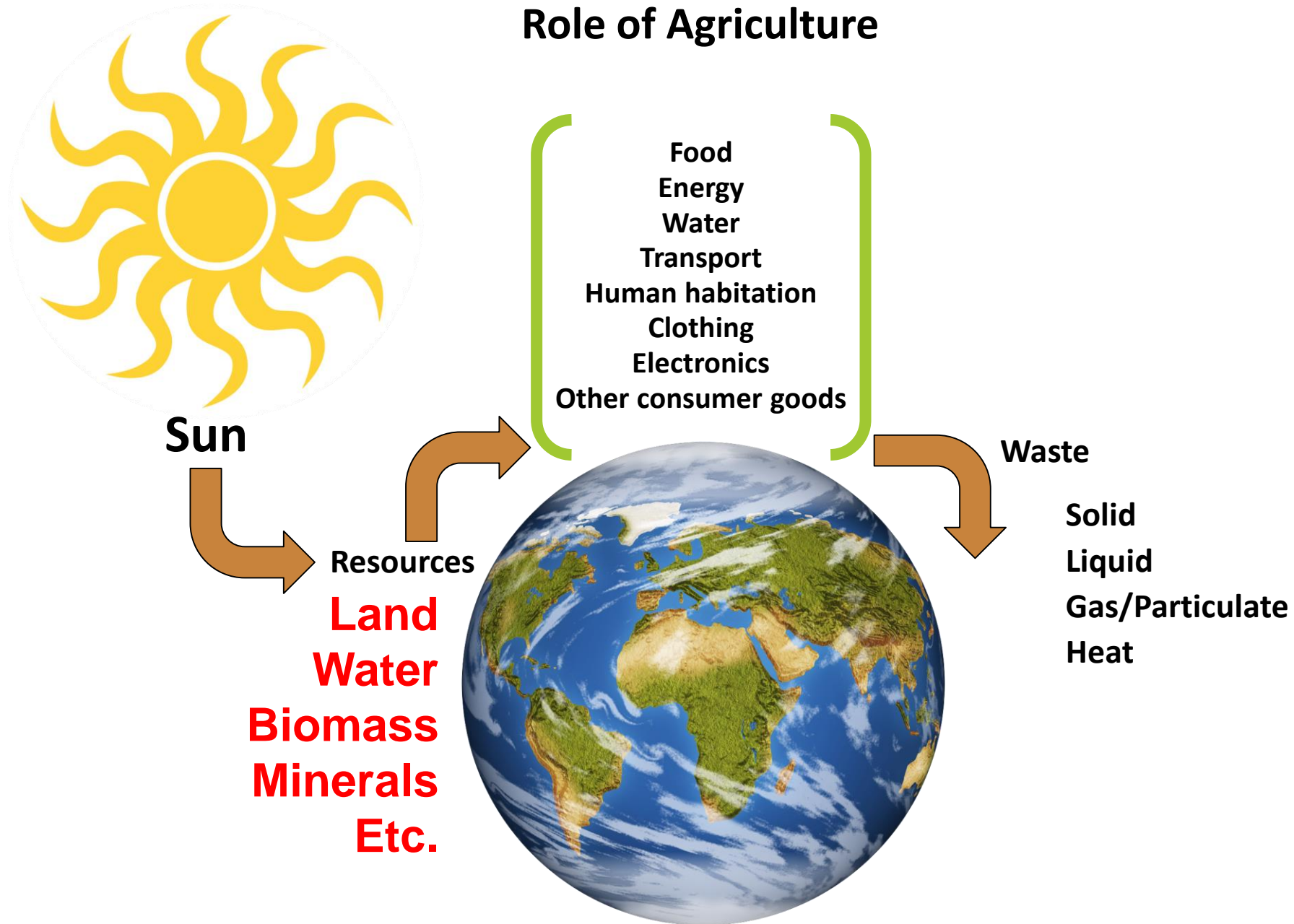
Մենք **ավելի երկար ենք ապրում**՝ պատմական նորմայից համարյա կրկնակի շատ

Մենք **տնտեսապես ավելի լավ ենք ապրում**

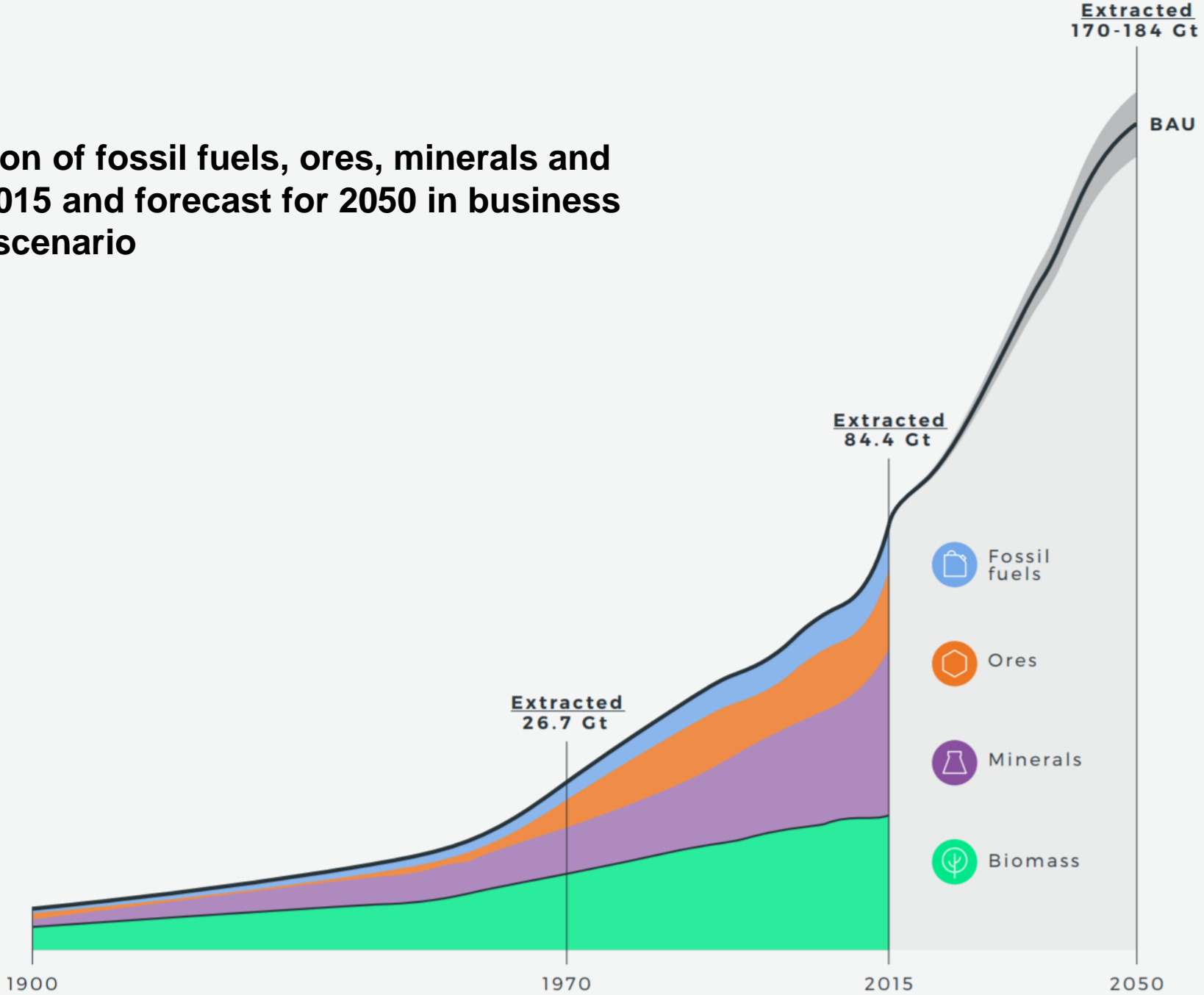


Ավելացնելով **երկրագնդի ռեսուրսների վրա ճնշումը**

# Human-Consumption Cycle: Role of Agriculture

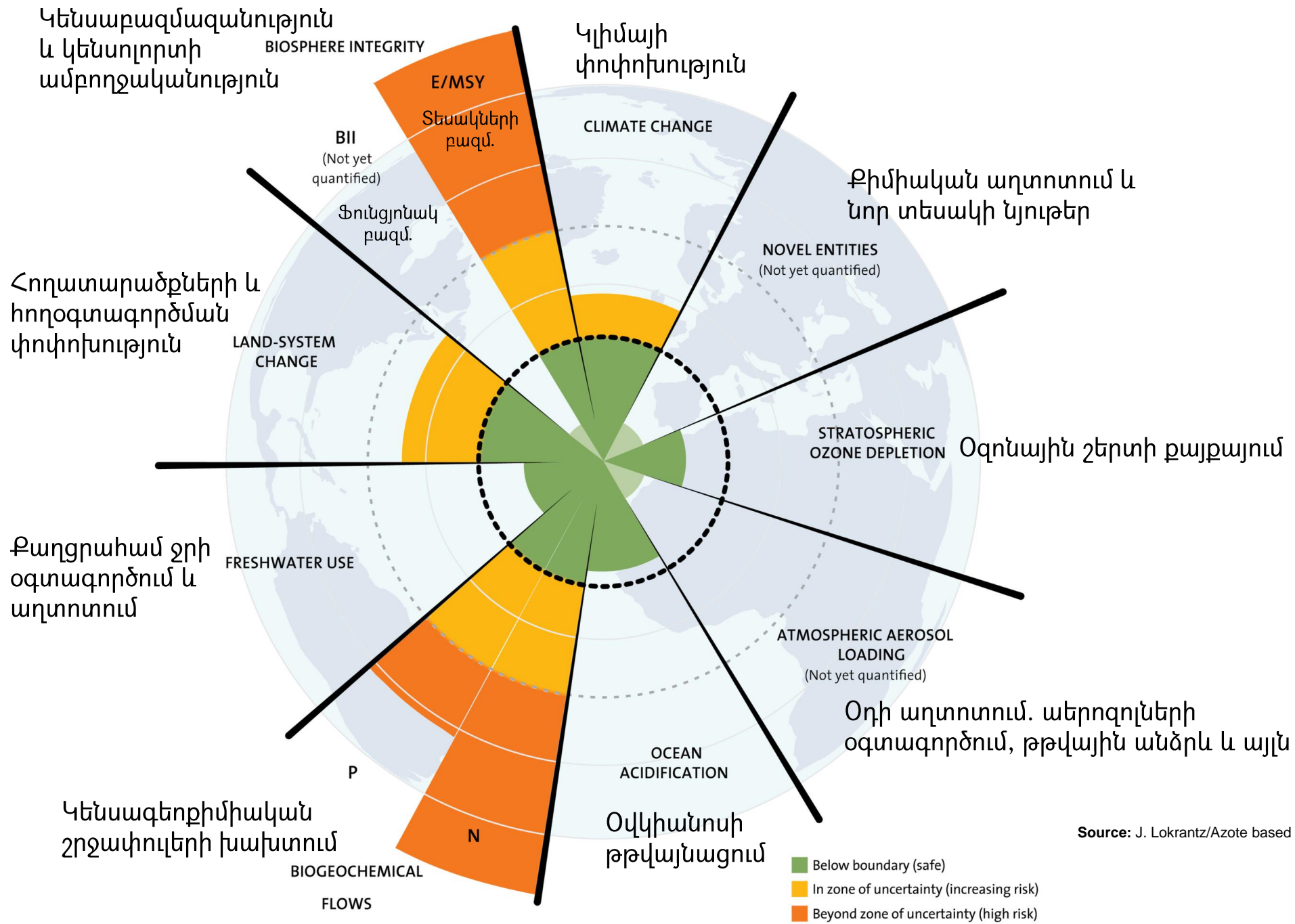


**Material extraction of fossil fuels, ores, minerals and biomass 1900-2015 and forecast for 2050 in business as usual (BAU) scenario**



Source: Circle Economy, 2018. The Circularity Gap Report. Available: <https://www.circularity-gap.world/>





Source: J. Lokrantz/Azote based on Steffen et al. 2015.

**Video on Biodiversity**

**Video on Anthropocene**

**Write and then discuss:**

**What is biodiversity?**

**What do you feel about wildlife?**

**How do you relate to wildlife (“nature”)?**



<https://www.thedodo.com/in-the-wild/brown-bears-river-saved-restaurant-armenia>





